

حروف علیین و حروف سجّین

محمد افنان

قبل از توضیح و تبیین در بارهٔ دو اصطلاح حروف علیّین و حروف سجّین، جا دارد مقدمه‌ای در بارهٔ این دو اصطلاح توضیح داده شود.

نخست این که اگر چه حرف و جمع آن حروف در همهٔ زبان‌ها برای واحد نخستین کلمات و جملات و بالتّیجه بیان مقصود نویسند و گوینده معمول و متداول است، ولی در این مورد به مفهومی کاملاً انتزاعی به کار رفته است. این کیفیت از ابداعات حضرت باب اعظم است که خود را نقطهٔ بیان و مظاهر الهیه را به نام نقطهٔ ظهور در هر دور تسمیه فرموده و حروف را از آن مشتق فرموده است. حضرت نقطهٔ اولی در کتاب بیان فارسی (واحد سوّم، باب یازدهم) می‌فرماید: «کُلّ حروف لفظیه به نقطه متکون می‌گردد و ارواح آن به نقطهٔ حقیقت و او است در فرقان محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و در بیان ذات حروف السّبع (اسم مبارک) و در ظهور من یظهره الله آن حقیقت الهیه و کینونیت ربّانیه ...»

به همین مقیاس، مؤمنین را به حروف مسما فرموده و اطلاق حروف حی بر مؤمنین اوّلیه به همین مقیاس و اساس است.

دو اصطلاح علیّین و سجّین، از اصطلاحات قرآنی و مذکور در سورهٔ المطفّفین (سورهٔ ۸۳) است. علیّین کتابی است که حساب اهل ایمان در آن مرقوم و ضمناً مقامی است که در تحت العرش قرار دارد که جایگاه برگزیدگان یعنی اهل ایمان است (بهشت). لفظ علیّین از مشتقات فعل (علا- یعلو) است. سجّین که مشتق از

فعل سجن است، کتاب حساب اهل کفر و طغیان و منزلگاه آنان است و در ادنی مراتب دوزخ قرار دارد.

اصطلاح حروف علیین از اصطلاحات کتاب مبارک بیان است و به مؤمنین مخلصین اطلاق شده و در مقابل آن حروف دون علیین است که در بیان آمده و باب چهارم از واحد دوّم بیان فارسی به معرّفی حروف علیین و دون آن تخصیص یافته است و عنوان آن اینست: «الباب الرابع من الواحد الثانی فی بیان ذکر حروف العلیین و دونها».

جالب این که اصطلاح سجین مطلقاً در بیان نیامده و در حقیقت حروف دون علیین متضمّن همان مفهوم است؛ اما اصطلاح سجین در آثار دیگر حضرت نقطه اولی و در آثار حضرت بهاء الله نیز زیارت می شود.